

การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน
เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของจังหวัด
กระบวนการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย”
วันอังคารที่ 4 กันยายน 2555 เวลา 11.00 - 16.00 น.
ณ ห้องพักราวตี 3 ชั้น 11 โรงแรมปรีนซ์ พาเลซ กรุงเทพมหานคร

ในวันอังคารที่ 4 กันยายน 2555 ณ ห้องพักราวตี 3 โรงแรมปรีนซ์ พาเลซ กรุงเทพมหานคร โดย นางกมลฉัตร เชี่ยวเจริญ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการกล่าวเปิดงานและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของจังหวัดกระบวนการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย” ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้แทนจากจังหวัดต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของจังหวัด เกี่ยวกับกระบวนการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย รวม 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง ปราจันบุรี พระนครศรีอยุธยา พังงา พิษณุโลก แพร่ สกลนคร สิงห์บุรี สุโขทัย อำนาจเจริญ และอุดรดิตถ์ พร้อมทั้งได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์มาร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ ให้ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการของจังหวัด โดยได้นำเสนอแนวทางการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงฯ รวมทั้ง แนวทางการติดตามและประเมินผลโครงการของสำนักงาน ก.พ.ร. ดังภาพ

ผู้เข้าร่วมประชุมได้นำเสนอขั้นตอนเกี่ยวกับการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านการเกษตรที่ควรดำเนินการ โดยแบ่งเป็นก่อนเกิดภัย เมื่อเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ก่อนเกิดภัย

1. มีการประชาสัมพันธ์แจ้งเตือน โดยมี
 - หอกระจายข่าว
 - สื่อท้องถิ่น
 - ผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
 - อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)
 - วิทยุชุมชน
2. ขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และป้องกันการซ้ำซ้อน
3. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารวิธีการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย

เมื่อเกิดภัย

1. ประเมินความเสียหายเบื้องต้น
2. ประกาศภัยระบุพื้นที่เสียหายให้ชัดเจน
3. ให้ผู้ประสบภัยยื่นแบบขอรับความช่วยเหลือ
4. สำรวจและประเมินความเสียหาย
5. ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ โดยให้ผู้แทนเกษตรกรมีส่วนร่วม และต้องเสนอผ่าน กชภอ./กชภจ. (คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอ/จังหวัด)
6. ไม่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลในระดับพื้นที่ใหม่

หลังเกิดภัย

1. ช่วยเหลือโดยโอนเงินผ่านบัญชีเงินฝากของผู้ประสบภัยผ่าน ธอส.
2. ให้ผู้ประสบภัยมีอิสระในการเบิกถอนเงินช่วยเหลือ
3. ประสาน ธอส. รายงานผลการช่วยเหลือต่อจังหวัดหรือกรม

นอกจากนี้ ได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันระดมความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาการเยียวยาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

• เกษตรกรหรือผู้ประสบภัยแจ้งข้อมูลไม่ตรงตามความเป็นจริง ส่วนใหญ่เป็นการแจ้งเกินสภาพความเป็นจริง เช่น กรณีเกษตรกรทำการเกษตรเหลือมฤดู บางคนรู้ว่าน้ำจะท่วมก็ยังไม่ทำ มีการหว่านพืชไร่ไว้แล้ว เมื่อเกิดภัยก็ขอให้รัฐช่วย

• การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นไม่ครอบคลุมพื้นที่เสียหายของผู้ประสบภัย ทั้งด้านการเกษตร ซึ่งไม่มีความชัดเจน อาจทำให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา

• การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ทำให้เกษตรกรไม่ทราบขั้นตอนและมาตรการในการขอรับความช่วยเหลือ ซึ่งอาจทำให้ตกสำรวจได้

- ระยะเวลาการตรวจสอบมีจำกัด โดยมีเวลาน้อยกว่าของส่วนกลาง
- คณะกรรมการการตรวจสอบไม่มีการตรวจสอบอย่างจริงจัง
- ไม่มีเครื่องมือ GPS ในการตรวจสอบข้อมูล

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาการเหยียดอายุและช่วยเหลือผู้ประสบภัย

- การให้ข้อมูลของผู้ประสบภัยที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ควรมีคณะกรรมการระดับตำบลกลั่นกรอง โดยให้มีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เช่น การร่วมตรวจสอบระหว่างภาครัฐและภาคสังคมหรือประชาชน มีการรับรองจากภาคประชาชน มีเครื่องมือในการตรวจสอบ หรือ GPS ซึ่งจากที่ประชุม นั้น ทุกหน่วยงานได้เสนอให้มีเครื่องมือดังกล่าวเพื่อช่วยตรวจสอบข้อมูล และควรมีการสร้างโปรแกรมในการจัดเก็บฐานข้อมูลด้านการเกษตร เช่น พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร การขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยต้องระบุชนิดและจำนวนพื้นที่ปลูกให้ตรงกับความ เป็นจริง และต้องให้เกษตรกรเป็นผู้กรอกข้อมูลด้วยตนเอง เป็นต้น

- มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการการเหยียดอายุและช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยจัดอบรมสัมมนา คู่มือฉบับประชาชน ประกาศจังหวัดเกี่ยวกับขั้นตอนการยื่นความจำนงขอรับการช่วยเหลือ เช่น การแจ้งความ ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจก่อนขอรับการช่วยเหลือ ซึ่งต้องให้เจ้าหน้าที่ส่วนอื่นแจ้ง เพื่อป้องกันการถูกขู่ฆ่า เป็นต้น

- มีการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนเพื่อการต่อต้านการทุจริตในทุกท้องที่ โดยจัดให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ รวมถึงสร้างกิจกรรมให้คำสัถย์ในการต่อต้านการทุจริต

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และระดมสมองในที่ประชุม สรุปได้ว่าข้อมูลที่ได้รับนั้น เกิดปัญหาทั้งในส่วนของผู้ที่ภาครัฐ และภาคประชาชน ซึ่งอาจเกิดจากความผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล เนื่องจากเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลมีน้อย อุปกรณ์ไม่ทันสมัย และไม่เพียงพอ อีกทั้งความสามารถและวิจารณญาณในการพิจารณาเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่รายบุคคล บางครั้งอาจต้องใช้เวลานานอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้อง กับกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงาน และมีเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ที่ไม่เข้าใจหรืออาจมีผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างประชาชนด้วยกันเอง

ดังนั้น ควรมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุชนิดและจำนวนพืชที่ปลูกให้ตรงกับความ เป็นจริง และต้องมีการแจ้งเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปลูกพืช เช่น การแจ้งการเกิดหรือการตายของพืช เป็นต้น มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เช่น การแจ้งความอาจต้องให้เจ้าหน้าที่ส่วนอื่นไปแจ้งความ เพื่อป้องกันการถูกขู่ฆ่า รวมถึงการลงโทษข้าราชการที่กระทำความผิดกฎ ระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ และควรมี การลงโทษในกรณีที่ประชาชนแจ้งข้อมูลเท็จ โดยการให้คืนเงินและดำเนินการทางคดีอาญา เป็นต้น มีการปรับ เพิ่มจำนวนข้าราชการโดยให้สอดคล้องกับขนาดและลักษณะของพื้นที่ และมีเครื่องมือ GPS ตามที่ ทุกหน่วยงานเสนอมา เพื่อใช้ในการตรวจสอบให้เกิดความถูกต้อง

